

Titulació	Tipus	Curs
Recerca en Educació	OP	1

Professor/a de contacte

Nom: Antonio Manuel Santisteban Fernandez

Correu electrònic: antoni.santisteban@uab.cat

Equip docent

Nuria Arís Redó

Gustavo Alonso Gonzalez Valencia

Mariona Massip Sabater

Maria de las Neus Gonzalez Monfort

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No existeixen

Objectius

- Analitzar com es construeix el coneixement social, des de la formació de conceptes socials i de valors socials.
- Interpretar aspectes teòrics d'aquest procés, com les representacions socials de la realitat o les relacions i les diferències entre sabers científics i sabers escolars.
- Analitzar les aportacions de les diverses ciències socials a la comprensió de la societat actual.
- Identificar els conceptes clau com a instruments per a la selecció de continguts, per a l'ensenyament i per a la investigació.
- Reconèixer la importància de la interpretació i la comunicació en l'ensenyament de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. CA41 (Competència) Plantejar propostes de millora i/o projectes d'innovació en didàctica de les ciències socials basats en les evidències obtingudes a través de la investigació.
2. CA42 (Competència) Actuar en l'àmbit de l'ensenyament i l'aprenentatge de les ciències socials valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
3. CA43 (Competència) Investigar o innovar en l'àmbit de les ciències socials avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
4. KA42 (Coneixement) Descriure els paradigmes, els enfocaments i els dissenys metodològics en investigació en didàctica de les ciències socials.
5. KA43 (Coneixement) Identificar diferents línies d'investigació en didàctica de les ciències socials.
6. KA44 (Coneixement) Identificar problemes i donar respostes a les necessitats educatives en didàctica de les ciències socials mitjançant plantejaments innovadors.
7. SA32 (Habilitat) Desenvolupar una revisió exhaustiva de la literatura científica d'acord amb la temàtica d'investigació i/o innovació.
8. SA33 (Habilitat) Desenvolupar el disseny i seleccionar la metodologia més coherent amb els objectius de la investigació en didàctica de les ciències socials.

Continguts

- Construcció del coneixement social, conceptes socials i valors socials.
- Representacions socials i pensament social.
- La comprensió de la societat actual i les aportacions de les diverses ciències socials. Sabers científics i sabers escolars.
- Selecció i seqüència de continguts: els conceptes clau de les ciències socials.
- La interpretació dels fets socials: causalitat, intencionalitat i relativisme.
- La comunicació en l'estudi de la societat: llenguatge i narració, argumentació i debat.
- Els Problemes Socials Rellevants.
- La invisibilització de persones i la perspectiva de gènere en els estudis socials.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de d'innovacions i de recerques	6	0,24	CA41, CA42, CA43, KA42, KA43
Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fonts documentals	10	0,4	CA42, KA42, KA43, KA44, SA32
Classes expositives per part del professorat	5	0,2	KA42, KA43, KA44, SA32
Pràctiques d'aula: resolució de problemes i de casos	10	0,4	CA41, CA42, CA43, KA44, SA33
Presentació / Exposició oral de treballs	5	0,2	CA41, CA42, CA43, KA44, SA33

Tipus: Supervisades

Tutories	36	1,44	KA42, KA43, KA44, SA32, SA33
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles i fonts documentals	78	3,12	KA42, KA43, KA44, SA32

La metodologia es basa en presentacions del professorat i plantejament de preguntes i problemes que s'abordaran a classe, individualment o en grup.

També treballs d'anàlisi crítica de bibliografia i recerques, de manera autònoma.

Caldrà proposar dissenys d'investigació i d'innovació, amb propostes creatives aplicades a contextos diferents als estudiats.

La participació a classe és molt important.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi de bibliografia i materials de recerques (treball individual)	20%	0	0	KA42, KA43, KA44, SA32, SA33
Assistència a classe i participació en els debats (treball individual)	10%	0	0	CA41, CA42, CA43, KA42, SA32
Treball final del mòdul (treball individual)	40%	0	0	CA42, CA43, KA42, SA32, SA33
Treballs a classe, solució de problemes i estudi de casos (treball col·laboratiu en grup)	30%	0	0	CA41, CA42, CA43, KA42, SA33

Per poder superar el mòdul s'han d'aprovar les activitats d'avaluació dels tres blocs. L'avaluació dels tres blocs comporta un seguiment dels treballs a realitzar, i una presentació continuada del que es demani en cada moment del curs.

Les dates concretes es donaran amb el programa a l'inici de les classes.

La correcció per part del professorat serà després de 15 i 20 dies hàbils del lliurament.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. Aquesta sanció es decidirà específicament per a cada cas.

D'acord amb la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball es penalitzarà amb un 0 com a nota d'aquest treball perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup.

L'assignatura preveu l'avaluació única, que consistirà en el lliurament o acompliment de les quatre fases de l'avaluació continuada.

L'assistència a classe és obligatòria: 80% de classes.

Per a la recuperació cal haver presentat un 66% de les activitats d'avaluació. Per a la recuperació caldrà presentar un treball d'aplicació i fer un examen.

L'avaluació única cal sol·licitar-la dins els terminis i normes de la Facultat.

Dates d'avaluació:

-Segona setmana de gener: avaluació final (igual per a l'avaluació ordinària que per a l'avaluació única)

-Quarta setmana de gener: recuperació (de l'avaluació ordinària i de l'avaluació única).

Es permet una prova de síntesi final per a les persones repetidores. Aquesta prova se sol·licitarà al professorat responsable a l'inici de l'assignatura. Consistirà en el lliurament d'un treball (a especificar) i un examen.

Bibliografia

- BARTON, Keith C. (ed.) (2006). *Research Methods in Social Studies Education. Contemporary Issues and Perspectives*. Information Age Publishing Inc.

- CARRETERO, M./VOSS, J. F. (comps.) (2004). *Aprender y pensar la historia*. Amorrortu Editores

CASTELLVÍ, J. (2024). Epistemological obstacles to social studies education. *Trends in Higher Education*, 3 (4), 1072-1080. <https://doi.org/10.3390/higheredu3040062>

- CASTELLVÍ, J., GONZÁLEZ-VALENCIA, G. & SANTISTEBAN, A. (2023). Social Issues Are the Syllabus: Worldwide Teacher Education in Changing Times. In Florin D. Salajan, F.D., Jules, T.D. & Wolhuter, Ch. (eds.). *Teacher Education Intersecting Comparative and International Education. Revisiting Research, Policy and Practice in Twin Scholarship Fields*. Bloomsbury Publishing.
<http://dx.doi.org/10.5040/9781350339972.ch-12>

- GÉRIN-GRATALOUP, A-M./TUTIAUX-GUILLON, N. (2001). La recherche en Didactique de l'Histoire et de la Géographie depuis 1986. Essai d'analyse, in *Perspectives Documentaires en Éducation*, n° 53. Paris, INRP, 5-11

- HENRÍQUEZ, R./PAGÈS, J. (2004). La investigación en didáctica de la historia, en *Educación XX1* n° 7, Facultad Ciencias de la Educación, UNED, 63-83

- LAVILLE, C. (2001). La recherche empirique en éducation historique. Mise en perspective et orientations actuelles, in *Perspectives Documentaires en Éducation*, n° 53. Paris, INRP, 69-82

- LEVSTIK, Linda S./BARTON, Keith C. (2001). *Doing History. Investigating with Children in Elementary and Middle Schools*. Second Edition. Lawrence Erlbaum Associates (LEA)
- LEVSTIK, Linda S./TYSON, Cynthia A. (eds.) (2008): *Handbook of Research in Social Studies Education*. Routledge.
- MASSIP, M.; BARBEITO, C.; BARTOLOMÉ, S.; GONZÁLEZ-MONFORT, N.; SANTISTEBAN, A. (2020). Criteris de justícia global per a la valoració i l'elaboració de materials curriculars de ciències socials. Bellaterra: GREDICS-Escola de Cultura de Pau. https://ddd.uab.cat/pub/lilibres/2020/220972/deccrijus_a2020.pdf
- MASSIP, M., GONZÁLEZ-MONFORT, N. Y SANTISTEBAN, A. (eds.) (2021). *El futur comença ara mateix. L'ensenyament de les ciències socials per interpretar el món i actuar socialment*. Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB/GREDICS. Col. Docs 3. https://ddd.uab.cat/pub/lilibres/2021/257493/futcomavu_a2021.pdf
- ORTEGA, J.I., SÁNCHEZ, J.A. Y GONZÁLEZ-MONFORT, N. (eds.) (2024). *Experiencias de aprendizaje desde la Didáctica de las Ciencias Sociales para la formación de una ciudadanía democrática, crítica y global*. Octaedro. <https://octaedro.com/libro/experiencias-de-aprendizaje-desde-la-didactica-de-las-ciencias-sociales-para-la-forma>
- ORTEGA-SÁNCHEZ, D., CASTELLVÍ, J. Y GONZÁLEZ-MONFORT, N. (eds.) (2024). *Enseñar el conflicto. Perspectivas, significados y límites en la educación para una cultura democrática y la justicia social*. Dykinson.
- PAGÈS, J. (1993). Psicología y Didáctica de las Ciencias Sociales. *Infancia y Aprendizaje*, 62-63, pp.121-151.
- PAGÈS, J. (1994). La Didáctica de las Ciencias Sociales, el currículum y la formación del profesorado. *Signos. Teoría y Práctica de la Educación*, 13, octubre / diciembre, 38-51.
- PAGÈS, J. (1997a). Líneas de investigación en didáctica de las Ciencias Sociales, en Benejam, P./Pagès, J. (coord.): *Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria*. Horsori, 209-226.
- PAGÈS, J. (1997b). La investigación sobre la formación inicial del profesorado para enseñar ciencias sociales, en AUPDCS (ed.): *La formación del profesorado y la didáctica de las ciencias sociales*. Sevilla: Diada, p. 49-86.
- PAGÈS, J. y SANTISTEBAN, A. (2011). La investigación sobre la enseñanza y el aprendizaje de las ciencias sociales en la educación primaria. En Pagès, J. y Santisteban, A. (coords.), *Didáctica del Conocimiento del medio social y cultural en la Educación Primaria*. Síntesis, 85-102.
- PAGÈS, J.; SANTISTEBAN, A (2010). La educación para la ciudadanía y la enseñanza de las ciencias sociales, la geografía y la historia. *Íber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*, 64: 8-18.
- PAGÈS, J.; SANTISTEBAN, A (2011). Enseñar y aprender ciencias sociales. Santisteban, A.; Pagès, J. (coords.). *Didáctica del Conocimiento del Medio Social y Cultural en la Educación Primaria. Ciencias Sociales para comprender, pensar y actuar*. Madrid: Síntesis. 23-40.
- PAGÈS, J. y SANTISTEBAN, A. (2014). Una mirada del pasado al futuro en la didáctica de las ciencias sociales. Pagès, J.; Santisteban, A. (eds.). *Una mirada al pasado y un proyecto de futuro. Investigación e innovación en didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Servicio de Publicaciones de la UAB /AUPDCS. Vol. 1, 17-39.
- SANTISTEBAN, A (2011). Las finalidades de la enseñanza de las Ciencias Sociales. Santisteban, A.; Pagès, J. (coords.). *Didáctica del Conocimiento del Medio Social y Cultural en la Educación Primaria. Ciencias Sociales para comprender, pensar y actuar*. Madrid: Síntesis. 63-84.
- SANTISTEBAN, A. (2022). Social Sciences Education Based on Social Problems: Traditions and Integrative Tendencies. In Ortega-Sánchez, D. (ed.) *Controversial Issues and Social Problems for an Integrated*

Disciplinary Teaching. Integrated Science (pp.23-34), vol 8. Springer, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-031-08697-7_3

- SANTISTEBAN, A. y LIMA, C.A. (org.) (2021). *O ensino de historia no Brasil e Espanha*. Editora Fi.
- SANTISTEBAN, A. y PAGÈS, J. (2019). Una nueva lectura de los programas de estudios para la formación inicial del profesorado de didáctica de las ciencias sociales: mirando el presente y el futuro. Hortas, M.J. y Dias, A. (eds.). *Ensinar e aprender em Didática das Ciências Sociais. A formação de professores numa perspectiva sociocrítica* (pp.128-138). Lisboa: AUPDCS / Politécnico de Lisboa / Escola Superior de Educação.
- SHAVER, J. P. (2001). The Future of Research on Social Studies-For What Purpose?, in Stanley, W. B. (ed.). *Critical Issues in Social Studies Research for the 21st Century*. Information Age Publishing IAP, 231-25.
- TRAVÉ, G. (2001). Líneas de investigación en didáctica de las ciencias sociales, en Pozuelos, F. J./Travé, G. (eds.): *Entre pupitres. Razones e instrumentos para un nuevo marco educativo*. Universidad de Huelva, 173-239.

Programari

No hi ha un programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda